

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmegyei leveleket csak ismert kézfő fogadjunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 krért igattatik be.

Lapunk számára hirdetéseket felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf, Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyíltérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

Meghívás.

A kiállítási bizottság X. csoportja folyó hó 9-dikén (szombaton) d. u. 3 órakor az iroda helyiségében ülést tart, melyre a tag urak tisztelettel meghívotnak.

Nyílt levelek.

XXV.

Szerkesztő barátom! Valami szörnyen nyomja a lelket, (vesd ki szerk.) a honfi fájdalom érzete. (Ez ellen nincs orvosság a kertekben. Szerk.) Veszünk, pusztulunk. Volt idő, midőn azt mondtuk, hogy Magyarország saját zsirjába fulad meg s most oda jutottunk, hogy elaszunk, mint a bürke vagy bőregér s ennek önmagunk vagyunk oka. Ugy látszik, hogy a legnemesebb érzelmek egyike, a hazaszeretet kezd belőlünk kialudni. (Hosszu álmod lehetett, hogy csak most ébredsz e tudatra. Szerk.) Belőlünk, a kiknek a „szózat” naponkint fulunkba hangoztatja: „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar! mely bölcsöd, majdan sírod is.” Belőlünk, a kiknek lángoló s minden áldozatra kész honszeretete egykor világhírű s a népek bámulata volt. (Jah barátom! minden változandó a nap alatt, megmondta azt már bölcs Salamon. Szerk.)

Hol vannak azon idők, midőn a nemzet nagyjai minden idejüket, vagyonukat, sőt életüket a közszolgálatnak, az ország közjává áldozták fel? Hol vannak azon idők, midőn a legszegényebb napszámos is, nyomasztó napi szükségei mellett nem felelte a hazát s lángoló szeretet csüngött azon? Hol vannak azon idők, midőn gazdag és szegény, four és jobbágy, szóval az egész nemzet egy emberként állott fel és sora-

kozott, ha a hazát külellenség vagy csapás fenyegette s mint egy és ugyanazon család tagja sietett a haza javára, biztonságára kötelességét teljesíteni? (Elreptek, hogy soha vissza ne térjenek. Szerk.)

És mi lépett e nemes tulajdonok helyébe? Merev önzés, könnyelműség, felületesség, gyávaság s szívtelenség. (Egy szusz alatt elmondani is borzasztóság: tehát öt halálos bűn. Szerk.)

A hazára, a közjóra senkisé gondol.

Mit tesznek nagyjaink, főpapjaink, pénztözséreink, gyárosaink, hogy a haza baján segítsenek, mit tesz maga a társadalom, hogy a nemzet belerejét nevelje?

Semmit, mindent a mi drága a külföldről szerez be, mert a mi hazai az nem divat, nem nagyuri.

Azt teszi, hogy saját iparosainkat tönkre menni engedje, sőt tönkre juttatja, mivel butorát, ruháját, még lábellenjét is külföldről hozatja, drága pénzen fizeti, holott ugyanazt a hazai iparos olcsóbban és épen olyan szépen kiállítaná.

Azt teszi, hogy a magyar iparost kényeszeríti — ha éhen nem akar haini, hogy a külföldinek dolgozzék, a ki aztán a nyereséget zsebre dugja, míg a valódi készítő száraz kenyéren tengődik. Ennek következtében nálunk a hazafiság, a nemzeti érzület kihalt, elenyészik. (Barátom! a nemzeti ipar hanyatlásának egyik főoka az iparszabadság. Minden suhanca, a ki az inas-éveket átusztva, mesternek csap fel, megházasodik és kontárkodik. A jórávaló iparos nem kap jórávaló segédet, mert mai világban senkisé szeret szolga lenni, mindenképpen az urhatnáság póffje fűt fel. A mesterek nagy része kerüli a folytonos munkát s mindennek a könnyebb végét keresi. A fényűzés becsapott az iparos műhelyébe is s a napi keresmény nem elég uszályra és malacz-pecsényére. Szerk.)

Hová visz mind ez? (A sirba, a megsemmisülésbe. Szerk.) E tekintetben ne okozzuk a külpolitikát, hanem saját mellünket verjük. A honszeretetet, a nemzeti érzületet kell felbrazszeni a honfiak szívében, hogy szép hazánk fennmaradjon s egy szebb jövőre viruljon. Igen, de ehhez férfiak kellene, nemes szívű, nemes gondolkozású férfiak. Birunk-e ilyenekkel? (Hát a nők nem beiragolhatnának-e ehhez a kérdéshez? ne mosdásd mindig csak a férfiakat, hiszen azok megteszik a magukét, lám lófuttatást, galamblovészetej rendeznek, mit kívánsz többet, nem elég ez a haza felvirágoztatására? (Mond nekik, hogy olvassák el Berzsenyi „Romlásnak indult”-ját. Szerk.)

Barátod M...y.

Dömötör János élete és munkái.

(Vége.)

Dömötör János összegyűjtött munkái egy kis, alig 200 lapra terjedő kötetet képeznek.

Hogy több művel nem gazdagította irodalmunkat, mint a mennyi e kis kötetben foglaltatik, annak oka a mellett, hogy úgy szólva az írói pályá kezdetén állt, abban keresendő, hogy fontolva és így lassan dolgozott, hogy továbbá hivatalos teendői eléggé elfoglalták s költői teremtő erejét mintegy lenyűgözve tartották.

A barátai által sajtó alá rendezett kötet életrajzával kezdődik, s ezután következnek eredeti költeményei.

Ezek mindegyike nem állja ugyan ki szigorú bírálatot s talán nem is lett nyilvánosság elé bszárvá, de nem egy van köztük határozott belbecsel bírós.

Költeményei általában kedélyhangulatát tükrözik vissza, s jó szívre, rokonai, különösen szülei iránti gyengéd ragaszkodásra engednek következtetni, mely még a körülöttük levő tárgyakra is kiterjed, — mire

példa a „tornyos nyoszolya,” melyről meleg szavakban emlékszik meg.

Legszébb és legtöbb belbecselés bíró, legnagyobb művészettel kivitt költeménye az „élet” című, melyben mesterileg s megragadóan festi az élet pillanatnyi tartamát.

Egyet fordul a sors kereké s a két csinos kis szöke angyalból, kik még ma lepkék után szaladgálnak, holnap két karcsu szép nő, — az ifju férfiból, ki ma még sokak bálványa, holnap már aggastyán lesz.

E valóban szép költemény a következő versszakkal végződik:

„Egyet szunyadsz rengő bölcsődben,
Egyet szívsz anyád emlejn,
Egyet játszol pajtásaidal
— S túl vagy a gyermek idején.

Egy-két örömet nyújt az élet
S jön a tett, gond, bajok sora
S ha megpihensz hű nőd ölében:
Már készen vár a sírpora.”

De a többi költeményei is, különösen pedig az: Otthon, Egy látogatás, Sötét éjjel, Az öreg pár, Előttem a pohár, Édes anyám te vagy most is, Száll az idő, mind kitalak, mind beltartalom tekintetében megütközték s nemes élvezetet nyújt az azokon előzőnlá melegség, őszinteség és művészi kivitelnél fogva olvasásuk.

A bús hangulatot, mely költeményeit általában jellemzi, csak ritkán váltja fel némi vidorság, mint p. o.: „Mi szépek a magyar lányok” kezdetű versben, kiket magában értetik, méltán megdicsér s kik

Büszkén, bátran járnak kelnek
S ha mosolygnak, ha enyelgnek,
Az embernek, ha tört hánynak:
Oh ki tudna
Ellentállni magyar lánynak?

De fájdalom ő mégis ellentállt, pedig az önmagával, a világgal, az étellel való meghasonlás betegségből egyedül a családi élet gyógyíthatta volna ki.

Eredeti költeményei után a fordítottak következnek, melyek közt Goethe, Burns s Longfellow képviselvek leginkább, — van egy Berangertől is „A vadász és tejárus

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A visszatérő ezredeknek.

Megjöttetek hát sárgán-feketén:

Halvány arcczal és sötét borival.
Jaj ez a két szín rajtatok s nekünk;
— Mennyi eltökolt honfi búra útal!
Mért nem jövétek éjjel, mint a tolvaj,
Köppönyeg alá rejtve a cseréget? —
Hajh! negyvennyolczban de nem így jöttek meg,
Nem így fogadtuk mi a katonákat!

... Ugy fogadtuk, mint testvért, gyermeket,
Rokont, barátot .. de nem úgy, mint honfit!
Öröm fog el, hogy épen jöttetek,
Hová siralom kísért, siralom vitt.
Szív a szíven... dobog, dobog... de közte
Nem hallható most tapsa a hazának.
Hajh! negyvennyolczban de nem így jöttek meg,
Nem így fogadtuk mi a katonákat!

És partra szálltok éhhel, rongyosan:
Itthon vagyunk hát, dörbészolni rajta!
Rövid czéző váit hosszú kopálást —
És minden mámor ebbe van foglalva.
Kocsmák tájrák elétek forró karjok
S rátk mámor csak hitvány bortul árad...
Hajh! negyvennyolczban de nem így jöttek meg,
Nem így fogadtuk mi a katonákat.

Harmadnap osztán megvan az egész;
Az Uralscheint kezetekbe adják,
Soh'se mondjátok, merre jártatok,
Orrára húzza mind az ő kalapját.
Csak e föld nyög fel léptekre tompán...
Itt hullottak el a vörös-sapkások...!
Hajh! negyvennyolczban de nem így jöttek meg,
Nem így fogadtuk mi a katonákat!

S ha lenne tán, ha jönne még idő,
Hogy nem „Gottschalk” — a „Rákóczy” szólna,

Ha „Lajosbácsi azt izenné,” hogy...

Kurucz apának — fia Labancz volna?
S ha fogya bár, de törve nem, jönnének
Hazánk fejére hozva a cseréget —
Meglátná a világ, hogyan térnek meg,
Meg, hogy fogadjuk mi a katonákat!

Csáktornyai F. L.

Az én kedves urambátyám.

— Életrkép. —

Az én kedves urambátyám, már azt az irigységnek is meg kell vallani, áldott jó ember, olyan mint a kakastéjjel süttött puha kenyér. A világ minden kincséért ellent nem mondott volna, soha senkit meg nem sértett, mert még a legyet is úgy hessegette, ha az kedves urambátyám pirosodni kezdő orrát találta nyugágyul választani.

No már most, ha a legyek is szabaddal birtak az ő házában, mondanom sem kell, hogy nő viselte a kalapot s kedves urambátyám a puha papucskormány igája alatt nyögött. Kedves urambátyámnak sok gyöngéje mellett az is gyöngéje volt, hogy ha borhoz férhetett, hamar teleszívta magát, ez a gyöngeség pedig csaknem naponként kiűtött rajta.

Kedves urambátyámon a tétlenség nagyon meglátszott, mert úgy elhizott, hogy akármely országos kiállításon díszes helyet foglalhatott volna s nagyon természetes, hogy mint ilyen nem nagy barátja volt az

erős testi mozgásnak és mégis egyszer azt a parancsot adta ki kedves oldalbordájára, hogy ránduljon be Budapestre. Persze hogy nem kellett gyalog mennie; de attól az ő csészájától minden jótett lélek remegett, hogy ne remegett volna kedves urambátyám is, midőn tudta, hogy az a borzasztó jármű lerázza a veséjét.

No de kimondatott a borzasztó határozat, urambátyám felmászott a százados négykerekűre s becsoszogott Budapestre.

Épen a nádor vendéglő kapuja előtt haladtam el, midőn a kapu alatt jól megtermett uri embert pillanték meg, kinek fejét kissé viselt pörgekalap fődte, derekát zsinóros atilla ölelte s lábait rézsarkantyus csizma szorította.

— Jó napot kedves urambátyám! — szólítottam meg, mert hát ő volt.

— Jó napot kedves öcsém! — mondás úgy össze-vissza csókol, hogy még most is sajog bele a két arczám. — Ejnye, de jó, hogy ismerőssel találkozom, mert jurátus korom óta nem voltam Pesten. Vezess öcsém valami könyvtárus műhelybe — veté utána.

— Urambátyám könyvtárus boltba, hiszen akkor üstökös nélkül is vége lesz a világnak.

— Igen öcsém könyvet akarok venni.
— S miféle könyvet?

— Francia szakácskönyvet, ezért hajtott be az asszony Pestre.

A legközelebbi boltban megvettük a francia szakácskönyvet s felballagtunk kedves urambátyám szobájába. Itt legelsőben is levette a vállát, azután rágyújtott s mikor már hatalmasan füstölt, leereszkedett a pamlagra.

— Add ide kedves öcsém azt a könyvet, hadd lássam mit vettem.

Kedves urambátyám kinyitotta az odanyújtott könyvet és szeményen nézett bele, azután feltette pápaszemét és még merőben nézett... Mieux... mondá végre. — Öcsém én ebből a könyvből egy betűt sem értek.

Nevetésemet alig tudtam elfojtani, tudván, hogy miért nem érti kedves urambátyám.

— Tud-e francziául kedves urambátyám?

— Tud a fránya, nem tudom hol tanultam volna.

— Hát asszonyném tud-e?

— Ha csak a ludaktól nem tanulta meg.

— Hát miért vett francia szakácskönyvet?

— Mert az asszony azt parancsolt.

— De talán magyar szakácskönyvet kíván, mely a francia éledelek készítését tanítja?

leány" című, melyben igen szépen van festve, miként áll ellent a leány a vadász csábításainak, míg csak virágot, dalt, mesét ígér, — de midőn gyöngygyel forgóldik, akkor már nem mondja a leány:

„Nem érek rá kedves vadász.”

Hanem:

„Értem, értem, mi szép beszéd ez Oh ráérek, kedves vadász.”

Ugy ezen, mint a többi fordított költeményein is meglátszik a mesteri kéz nyoma, úgy hogy az olvasó egészen feleli, hogy nem eredeti költeményt olvas.

S ha költeményeit mely érzés, őszinteség s a legkisebb részletekre is kiterjedő műgond jellemzik, — prózai dolgozatai, melyek bírálatokból, életrajzokból s vegyes művekből állanak, nagy olvasottságot, nemcsak a magyar, de a külföldi irodalombani jártasságot, jó ízlést s jeles ítéletességet árulnak el.

A magyar irodalom fáradhatlan bűvárájának, Toldy Ferencnek kevéssel halála előtt megjelent „A magyar költészet kézikönyve” című 5 kötetből álló jeles művére a midőn ismerteti, az érdem elismerése mellett bátran rámutat hiányaira is s hibáztatja azért, hogy írók műveiből nem mindig a jelesebbet szemeli ki, melyek mind a kort, mind az írókat jellemezték, — hanem gyakran válogatás nélkül a selejtéseket veszi fel.

Igy pl. Csokonay műveiből olyakat közöl, melyek Péczyelnél nem igen tették volna jelesebbé, míg a „Magányosság” című költeménye, ha maga volna is, megmutatná, hogy Csokonay a XVIII. század legkiválóbb költője.

Vutkovich Sándor pozsonyi gymn. tanár 1873-ik évben „Magyar írók Albuma” címen megjelent terjedelmes munkája ellen, melynek szerzője minden tanulmány és hivatottság nélkül akar betolakodni a magyar írók közé, — egész erélyvel sikra száll.

Nemcsak a magyar irodalomban jártas írók bántotta ezen óriási hibáktól hemzsegő mű, hanem a tanfelügyelőt is s hivatva érte magát bíráló ostarát megsuhogtatni, nehogy általa az ifjuság tévútra vezetessék.

„Az olvasó — írja a bíráló — a kissé zavarosan, de nem igénytelenül irt előszó után, egy közönséges rosz compendiumot talál, melyben az önálló tanulmányok semmi nyoma, az önálló ítéletnek pedig még árnyéka sincs s az írók jellemzése legtöbbször nevéseként együgyű phrásisokból áll, melyeknek olykor még csak értelmét sem lehet kiokoskodni.”

Az adatbeli, logikai, mondattani s aesthetikai számos hibák közül némelyeknek kiemelte után, így végzi a munka ismertetését:

„Mindent összefoglalva e munka oly botrányos zagyvalék, hogy megjelenése, ha csak egy kissé rosszabb volna és több hitelt tudna szerezni, valóságos veszedelem volna az irodalomtörténet tanulatgatójára.”

Kemény Zsigmond és Gyulay Pál jlesen irt életrajzai után Dömötör János vegyes művei közt öngyilkos költőinkről emlékezik meg.

Hála a gondviselésnek irodalmunk története igen kevés öngyilkos költőt mutat fel és így az ezek feletti elmélkedés hosszúra nem terjedhet.

Felemlíti ezek közt Majláthot, ki lányával együtt a stahrembergi tó szédítő, mélységében kereste fel sírját, — Czako

Zsigmondot, ki a Pesti Hírlap szerkesztőségében lőtte agyon magát, — Ferenczi Teréz, ki szintén fegyverrel vetett véget életének, — Zsutai Jánost, ki a lánchídról a Duna hullámai közé temetkezett s végül Tóth Lajost, ki szintén Zsutai Jánost követte s kit csak azért ígatott a költők sorába, mert oda törekedett.

Az öngyilkos költőkkel foglalkozása azt engedi következtetni, hogy Dömötör már akkor gondolkozott azon sötét eszméről, melynek barátai s ismerősei fájdalomra s az irodalom vesztésére szintén áldoztatója lön — s valamint ő hasztalan fürkészte Czako halálának okát, úgy mi is kénytelenek vagyunk a sejtelmek és tapogatózásokkal megelégedni: mert a valódi ok títák Czakovál együtt és is a sirba vitte magával. — De azt az egyet tudjuk, hogy Dömötör Jánosban a hazai irodalom igen nagy vesztését szenvedett, mert sokoldalú képzettsége, éles esze és ítéletessége, költői ihletése, a magyar nyelv feletti teljes uralkodás ifjúkori bálvány — Gyulay Pálnak — tették volna őt méltó utódává, sőt ezt még idővel túlszárnyalhatta volna.

És most elbucuszom tőled korán és váratlanul sirba szállt jó barát, tudós, költő, ember és hazafi, ki öröme, büszkesége volt barátainak, a kiket soha meg nem szomorítottál, csak most, midőn szívódból örökre kiszakítottad magadat. E fájdalom azonban nagy és mély, örökké felejtethetlen marad.

A könyv, melylyel emlékedet siratjuk, a költő szerint:

„Majd csak felszárad.... ámde a bú! — Oszlik talán — egy hosszú életen!”

Kelt Székesfejervárott, 1878. nov. 1.

Göbel János György, tant. elnök.

Boszniai levél.

(Vége.)

Metetése nagy részvét mellett ment végbe 1877. január 10-én a Rókus-kórház halottaskápolnájának udvarából, — melyen Tolnamegye 5 tagú bizottság által képviseltette magát s résztvettek volt tanítványai is, kik egy koszorúval áldoztak sírja felett. Sírját a kerepesi temetőben testvérei s közelebbi barátai egy szép emlékkövel jelölték meg.

De ennél maradandóbb emléket képeznek művei, melyekben szellemi kincsét adja át az utókornak, mintegy kárpótlásul az okozott vesztéséért. —y—y.

TANÜGY.

Értesítés.

Mennyiben az iskolatörvényből kifolyólag megalakult megyei tanstestületek legsarkalatosabb, legérdemesebb czélját a tanítók szakszertű művelődése, ismereteik fejlesztése s gyakorlati ügyességük kibővítése képezi, ezt elrendelő, kötelessége a tanstestületi központi bizottságnak időről-időre kitűzendő tetelekről gondoskodni.

Bizottságunk ezen, az alapszabályok értelmében reá eső kötelességnek eddig elé megfelelt; de nem felelt meg (tisztelt a néhány kivételnek) a t. tagtársak, kik a vita tárgyal megállapított teteleket alig méltatták figyelmükre. Nem kutatom, vajjon a nemes versenyrekelés tűzét nem-e lohasztotta az elvontabb eszmék napirendre hozatala, mert hinni szeretem, hogy ez jövőre másként lesz. Bizottságunk jövőre nézve mindenkor gyakorlatibb, bennünket s a nagy közönséget egészen közelről érdeklő kérdések kitűzését határozta el, s így történt f. évi október 17-én tartott biz. ülésünkben a

— Hát ne csinálják hosszúra. De hát ezt is eltűrném, hanem a feleségem azt állítja, hogy, ha francia divat szerint öltözködnék: tehát francia divat szerint kell étkoznünk is, ha a mivel nemzetek sorába akarjuk magunkat emelni. Már most édes ősém gondold el, miért élek én, ha töltött-káposzta s gulyás-hus helyett kotnyellel, s ficzkándóval, raguzával s óhílettel traktál a feleségem s mire juttat bennünket ez a divatnájmoskodás? — kérdé, akkorát sóhajtván, hogy minden dohányt kifutott a pipájából.

— Koldusbotra kedves urambátyám — felelém. A mai világ nem egyéb, bűzhödött tónál, melyben ezer meg ezer Ezopus-féle béka pöffeszkedik, mely mind erején feljül fujja magát.

— Hát aztán hogyan lehetne ezen segíteni.

— Hát csak úgy, hogy menjen haza kedves urambátyám, tegye fel a kalapot, attól ha kezdetben borul, villámlik s dörög, meg ne ijedjen, mert majd kitisztul egyszer.

— Ugy teszek kedves ősém! — ígérte kedves urambátyám s azzal szapora csók között elváltunk.

Hogy megtartotta-e szavát nem tudom: de kétlem, mert sok férj fogadta már ezt: de egy sem váltotta be szavát.

B...ly.

következő igen fontos pályakérdések tüzettek ki:

I. Igaz-e, hogy a községi tanodák valóságosságra vezetnek? s ha nem, mik a községi tanító teendői a gyermekek vallásos, erkölcsös örökletének ápolására s gyarapítására nézve?

II. Mit tehet a tanító a népiskolai tanulók szorgalmas iskolatogatózásának sikeres előmozdítására?

III. A nevelés leghatalmasabb tényezői a szülői ház és iskola lévén, mit tegyen a népnevelő az ezek közti jó egyetértés fenntartására s a nevelésnek egyöntetű, helyes alapokon való fejlesztésére nézve?

Midőn ezen kitűzött tanügyi kérdéseket hírlapjaink után is az illetőknek mielőbb tudomására kívánom hozni, nem fojthatom magamba azon őszinte kérésemet, sziveskedjenek a t. pályatársak a kitűzött kérdéseknek messzeható erejét mérlegelni... fölöttük komolyan elgondolkodni s azokat úgy szak-tudományunk elméletéből vett igazságok, — mint több évi gyakorlatukból merített tapasztalataik alapján higgadt tárgyilagossággal megfejteni igyekezni. Míg ily szellemi munkássággal e buzgó vállalkozók saját egyéni értéküket növelendik, kitűnő szolgálatot fognak tenni a tanügynek, melyet nemcsak képviselni, de minden irányban elő is mozdítani hivatva vagyunk.

A munkálatok 1879. áprél 1-ig jelíges, a szerző nevét rejtő zárt levélben a közp. elnökséghez küldendők be. A bíráló bizottság által legjobbnak ítélt munkák a jövő évi nagygyűlésre beterjesztetnek, ott felolvastatnak s két-két arannyal fognak jutalmaztatni.

Kelt Székesfejervárott, 1878. nov. 1.

Göbel János György, tant. elnök.

takarni. Gyönyörű termet és a sűrű fehér fátalon is átsugárzó szemek meggyőztek arról, hogy e nő volt a három anygala. — Ilyféle jelenet több társammal ismétlődött, sőt a szegényebb török megelégedett azzal, hogy nejeit a fal felé fordította és egy lepedővel betakará.

Azon körülmény, hogy a török lakosság legföltettebb kincsét a háremet is készséggel megnyitotta előttünk, holott pedig arra parancsunk volt, hogy a háremeket ne igen bolygassuk, továbbá, hogy mindenüket a legnagyobb odaadással nyitották fel, mindent a legszivesebben megmutogattak — a legteljesebb meghódolást mutatja.

Egész Prnjator városában egy török háznál nem találtunk fégyvert. En találtam egy ezüsttel kiverett töltenytartót egy szegény török nyomorult faviskójában. Egyáltalán el lehet mondani, hogy Prnjator teljesen meghódolt egy pár vagyonnélküli fanatikus kóborló és cigány kivételével. Boszniában a táborozó mohamedán cigány a kém, ezenél vannak az eldugott fegyverek, s mint-hogy többféle nyelvet is beszélnek, a tiszteteket nem egyszer félrevezették.

Prnjator alul október 11-én reggel fél 6 órakor indultunk el, egy mocsáros völgyön keresztül Dervent felé. Már délelőtt 11 óra volt, midőn a sok mocsáron átgázolva izzadtan és fáradtan elértük az Ukriana folyót, melyen azonban híd e helyen nincs. Parancsot kaptunk, hogy csizmáinkat vessük le, nadrágunkat czombig tőrjük fel, erre az egész zászlóalj elkezdett vetkőzni s csak-hamar egész risztungunkat magunkkal vive kezdtünk átgázolni a vizen. — Az Ukriana itt nem volt ugyan fölötté mély, de mégis rozpant nehéz volt az átkelés, mert izzadt talpainkat a folyam fenekén levő számtalan éles kavics véghetenül szúrta, sőt meg is vérezte, e mellett a víz rohamosan folyik annyira, hogy alig bírta az ember magát egyensúlyozni. Többeket elsodorta a víz, de élve kifőgták őket utászaik, azonban sokat azonnal óriási láz fogott el s kocsin kellett őket szállítani. — Délután 5 óra értünk Dervent alá, utközben még Dekla és még pár jelentéktelen falut és félreeső házat kutattunk ki.

Derventi táborunknak most nagyon kedvezett az idő, de 8 órakor már nem lehetett talpon látni egy bakát sem. Másnap reggel vígan, pipáinkban jó prnjatori török dohányt füstölve indultunk vissza Bród felé. A mint kivilágosodott sapkánkba tölgyágakat tűztünk, s midőn délután 2 órakor a török-bródi parton ezredünk zenekarát megpillantottuk, az egész zászlóalj dalolni és táncolni kezdett örömben s Bródon keresztül menve a zenekar után, a vasárnapi publikum előtt úgy kihuztuk magunkat, mintha csak most rukkoltunk volna ki paradéra. Azt kiabálta a baka meggyünk most haza, pedig hát ez a haza egy kecskeöl melletti kocsiszin, de ma egy büvös hír kering a legénység ajkán, az, hogy e hó végre demobilizálva leszünk.

K. Gy.

Könyvismertetés.

Az összes hazai sajtó nagy elismeréssel szólott dr. Neumann Armin honfátarsunk — „A kereskedelmi törvény magyarázata” — című jeles munkája első kötetének első füzetéről; megjelenven a második rész is, az elismerés és dicséret e füzet iránt még nagyobb, még általánosabb s miután ez elismerés közvetve minket, fejeváriakat is illet: néhány kivonatot közlünk a bírálatokból.

A „Magyar Themis” 43-ik száma így ismerteti: „Alkalmunk volt az előttünk fekvő munka első kötetének első felét bírálat alá venni: mindenek fölött örömeink kell kifejeznünk azon nagy haladás fölött, melyet a jelen második felkötet tartalmában tapasztalunk. Míg az első felkötetről legjobb akarrattal sem lehetett mondanunk azt, hogy az a tudomány magasabb igényeit mindenben kielégíteni képes, bár szerző nagy szorgalmát s buzgó törekvését elismertük: addig a második felkötetről ellenkezőleg csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatunk. — Alapos készütség, önálló gondolkodás és kritika, a bel- és külföldi irodalom lelkiismeretes felhasználása, a külföldi jogélet folytonos szemmel tartása és saját jogunkkal való összekapcsolása stb. mindezen követelményeknek szerző dicséretre méltó módon felelt meg s alig van a magyar jogirodalomban mű, mely e tekintetben az előttünk fekvő munka fölél helyezhető volna stb.”

A „Pesti Napló” oct. 17-iki száma így ítel: „A munka második fele ép úgy, mint az első, komoly és nagyszerű tanulmány eredménye s úgy tekinthetjük azt, mint hazai szakirodalmunk gazdagítását, mint tudományos értékkel bíró munkát, melegen ajánlhatjuk ugy a jogász, mint a kereskedői köröknek sth.”

A „Szabadság” oct. 22-iki száma így nyilatkozik: „Dr. Neumann Armin városunk (Nagyvárad) szülötte és székesfejervári ügyvédnek nagy figyelmet keltett kereskedelmi törvény commentárjából az I. kötetnek 2-ik fele is megjelent s bátran mondhatjuk, hogy a hozzá kötött várokozásunkat nemcsak kielégíti, hanem minden tekintetben felülmúlja. Széles irodalmi ismeret, alapos tanulmány, éles bíráló tehetőség, nem mesterkélty nyelvezet e munkának hazai jogirodalmunkban maradandó helyet biztosít stb.”

Azeket teljesen rakozáságot h irodalom Az any valót se kéréske Mi Miklós, Wahrn szerzőh latkozna tatására A 2-dik 1 3 fr. 2 könyvk ajánlul K embere Irta Tó összeáll kamlós volt s A szer sikerül részt n mint a előtérbe tapsolta ki, ő ig jellem nagy él renyzi tagja s repinepe mi kiva és Lata kivánni rekvív s fejét, k rängtaj S nem h Lataba sokat, s Reiner kelt, M dicséret ügyléts színmi játéka czéne számma Cs „Az én A dara napi da replök határoz tán did sokolda azért o Reiner köre vo játszotta számma K határide kir. pé kezdő re szeszedo vatalos teles mi kedvezu deczemb ségnél, vagy ira azonban tezik 2 melyen előirt fel nem azo hó 1-ötl deszbe minden folyó 18 vételére szeszdó a fennhi állapot a f. évi bályszer gyalandó a helybe Felsővá Antal Antal Gro 50 kr. Sz 1 fr. Ore 50 kr. M Hinderlan 10 kr. Sz 40 kr. V

ürü fehér
eggyözetek
nygala. —
mélódott,
lett azzal,
egy lepe-

ők lakos-
t is kész-
ott pedig
emeket ne
indenüket
fel, min-
attak — a

gy török
y szegény
yáltalán el
esen meg-
atikus kö-
zniában a
ém, ezek-
s mint-
k, a tisz-

reggel fél
sáros völr
delelőt
átgazolva
Ukrina fő-
nyen mnes.
kat vessük
el, erre az
n s csak-
kkal vive
de Ukrina
de mégis
mert izzadt
számtalan
dög meg is
ban folyik
per magát
a viz, de
ban sokat
sin kellett
ra értünk
la és még
házat ku-

gyon ked-
nem lehe-
n. Másnap
nori török
Bród felé.
lygagakat
r a török-
megpillan-
s tánczolni
tül menve
ikum előtt
sak most
t kiabálta
g hát ez
s sziszín,
de még ajkán,
a leszünk.
K. Gy.

és.
ismeréssel
társunk —
azata —
ének első
k rész is,
íránt még
tán ez el-
áriakat is
a bírálá-

száma így
tünk fekvő
bírálat alá
t kell kife-
t, melyet a
n tapasz-
jobb aka-
t, hogy az
n mindenben
y szorgal-
tik: addig
ez csak a
hatunk. —
lkozás és
lom lelki-
d jogeket
dizen kö-
mélto mó-
y jogiro-
n az előt-
volna stb.“
száma így
gy, mint
tanulmány
azt, mint
t, mint tu-
t, melegen
kereskedői

A „Pester Lloyd“ oct. 23-iki száma ezeket mondja: „A munka második része teljesen megfelel az első részhez kötött várákozásnak s jogirodalmukban oly alaposítást honosít meg, melylyel csak a német irodalom legkitűnőbb művei mérközhetnek. Az anyag mesteri kezelése semmi kívánni valót sem hagy fenn s e művet, mely jogász körökben méltó feltűnést keltett, ajánljuk a k-reskedői köröknek is stb.“
Mint hallják Pauler Tivadar, Szabó Miklós, Hoffmann Pál, Daruváry Alajos, Wahrmann Mór s többen levelet intéztek a szerzőnek, melyekben igen elismerőleg nyilatkoznak művéről s buzditják a mű folytatására.
A kereskedelmi törvény magyarazata 2-dik fele magában foglalja a 61.—257-ik §§-okat s a 189 laptól 666-ig terjed. Ára 3 frt. 20 kr. Megszerezhető Klökner Péter könyvkereskedésében is. — Mi is melegen ajánljuk a jogász köröknek.
B.

Színház.

Kedden, novemb. 5-én adatott: „Uj emberek“ eredeti vígjáték 4 felvonásban. Irta Toldy István. A darab igen ügyesen összeállított vígjáték, leszámítva néhány sikamlós részletét. Az előadás is igen sikerült volt s a szereplők dicsőretet érdemelnek. A szereplők közt Kendy komikus alakítása sikerült volt, bár szerepében a komikus részt nem lett volna szabad oly túlyomóan, mint a mennyire ő azt kifejezte s alakította előtérbe vinni. A közönség többször megtapsolta. Latabárné határozott sikert vívott ki, ő igen ügyesen tudja a legsajátságosabb jellemekeket alakítani s most egész játéka nagy élvezetet nyújtott a közönségnek. Ferenczy a társulat egyik leghatékosabb tagja s a Csetneki gróf egyike legjobb szerepeinek. Jól játszottak Toldy, az ő játéka mi kívánni valót sem hagy hátra. Békeffy és Latabár, Kutassy Janka kis szerepben mi kívánni valót sem hagytak. Ligeti is törekvő színész, csakhogy még nagyon feszes, fejét, kezét s lábát sokszor indokolatlanul rángatja. Közönség nem nagy számmal volt.
Sz er d á n, novem. 6-án adatott: „Miert nem házasodik a sógor,“ melyben Toldy, Latabárné és Latabár nyertek érdemlett tapsokat, s ez után adatott: „Szerelmi bájtal.“ Reiner Antonia igen szépen játszott s éneket, Mihálovits pedig valóban kiérdemli a dicsőretet, ő napról-napra halad, de mégis ugylátszik operettekben ügyesebb, mint népszínművekben. Latabár komikus alakítása, játéka tetszést vívott ki. Jól játszott Ferenczy és Berra Paula is. Közönség szép számmal.

Csütörtökön, novemb. 7-én adatott: „Az én Jánoskám.“ Erkölcsei zamatu színmű. A darab jó erkölcsi színmű, azonban vasárnap darabom jobban beillt volna. A szereplők közül Ferenczy, Latabárné s Toldy határozott sikert vívtak ki, mindhárom méltán dicsőrendőleg felemlítendő, a társulat sokoldalulag képzett igen ügyes tagjai; de azért osztozik velök az oroszlan részben Reiner Antonia is, csakhogy kisebb szerep-köre volt. A többi szereplők is igyekezettel játszottak. Közönség az eddiginél nagyobb számmal jelent meg.

KÖZGAZDÁSZAT.

Kormány-intézkedések.

Az adómentes pálinkafőzés bejelentési határidejében történt változtatás iránt a m. kir. pénzügyminiszterium f. hó 9-éről következő rendeletet bocsátott ki: „A fennálló szeszadótörvény és szabályok 1867. évi hivatalos összeállításának 90. §-a szerint, köteles mindenki, ki az adómentes pálinkafőzés kedvezményében kíván részesülni, legkésőbb december hó 1-ig, az illető pénzügyi községnél, illetőleg a községi előjárásnál szóvalgy irásbeli nyilatkozatot tenni. Minthogy azonban a szesz dóról szóló 1878. évi XXIV. tczikk 2. §-ában meghatározott évi időszak, melyen belül az adómentes pálinkafőzés az előirt feltételek mellett engedélyezendő, többé nem azonos a naptári évvel, hanem szept. hó 1-től aug. hó végéig számítatik: a kérdésbe levő bejelentési határidő ezenel minden év augusztus 1-jére tűzük ki, a folyó 1878—9. évi szesztermelési idény kivételével, melyre nézve, tekintettel az új szeszadótörvény életbeléptetésének idejére, a fennhivatolt szabályok 60-ik §-ában megálapított határidő érvényben marad, vagyis a f. évi decz. 1-ig tett nyilatkozatok szabályszerű határidőn belül beadottakként tárgyalandók.

Adakozás

a helybeli mozgósított katonák hátrahagyott szegény családjai javára.

Felsővárosi II-ik kerület részén gyűjtők:
Antal József, Liszics István, Havranek Antal, Pajor István és Hajkó József.

Grosz József 1 fr. 50 kr. Véber János 50 kr. Szöllősy Mih. 20 kr. Paulusz Lenhart 1 fr. Öreg Boti János 30 kr. Balog Józsefné 50 kr. M. R. 30 kr. Stétler Péter 50 kr. Özv. Hinderlang Ignác 40 kr. Szebehelyi F. né 10 kr. Szebehelyi Ferenc 10 kr. Vincz Ign. 40 kr. Villner Róza 50 kr. Baukál 20 kr.

Óváry Vargha Róza 40 kr. Kührer Lőrincz 50 kr. N. N. 50 kr. Devecseri József 50 kr. Vernerné 20 kr. Özv. Simon Jánosné 1 fr. Turóczy Ferenc 20 kr. Bernát Ferencz 30 kr. Ganzl Adolf 1 fr. Peresztégi Nagy I. né 50 kr. Zechmeister Ignác 1 fr. Ungver Gy. 5 fr. Pinczinger János 1 fr. Gabrovics Fer. fél mérő tiszta búzát. Akerman József 1 fr. Engelmann Terezia 10 kr. Vurczinger Ferencz 2 fr. Virág János 1 fr. Kiss János 10 kr. Bognár Károly 1 fr. Rökkén József 50 kr. Tóth János 10 kr. Hegedüs András 20 kr. Takács Mihályné 20 kr. Fross Ignác 50 kr. Rajniss Józ. 50 kr. Tull Arm. 50 kr. Karádi 50 kr. Liszics István 1 fr. Kaposi István 50 kr. Matyus György 2 fr. Komlósi Mihály fél mérő árpát. Galler Márton 1 fr. Puckhart Rozália 50 kr. Molnár György 1 fr. Jankovics István 50 kr. Tóke János 1 fr. Özvegy Nagy Józsefné 20 kr. Nagy Gy. csakberényi 1 fr. Nagy Istvánné 50 kr. Bognár Pálné 1 fr. Bognár Ignác 4 fr. Bognár János 20 kr. Radics János öreg 1 fr. Radics Gy. né 50 kr. Lencsés István 1 fr. Lics Józsefné 20 kr. Özv. Gál Jánosné fél mérő búzát. Sziksz Jánosné 60 kr. Wáger Károlyné 20 kr. Sziksz János 20 kr. Virág Ferencz 20 kr. Lövinger Ignác 30 kr. Pallag András 20 kr. Liszi Katalin 10 kr. Kádi Antal 30 kr. Liszi Imréné, Nagy Györgyné 20 kr. Havranek Ant. 2 fr. Hajkó József 1 fr. Vida Károly 1 fr. Weiger Gy. 1 fr. Grün Mih. 1 fr. Schmeck András 1 fr. Lödi János 1 fr. Klér Mihály 1 fr. Madler József 1 fr. Müller József 1 fr. Schweininger Károly 20 kr. Hutflusz Péter 1 fr. Viniczai Józsefné 10 kr. Oremusz Józ. 1 fr. Lóvi József 20 kr. Schiller Adolf 10 kr. Mattel József 40 kr. Antal József 5 fr. Szalai János 10 kr. Foltner Mari 20 kr. Bernstorfer Ferencz 1 fr. Molnár Andr. 1 fr. Lőke Andr. 20 kr. Klein Mór 60 kr. Weintritt Antal 20 kr. Beiner János 40 kr. Haden Antal 50 kr. Fülöp András 1 fr. Rivnyák János 10 kr. Knap Ferencz 10 kr. Nyikos István 40 kr. Pilcz Károly 50 kr. Kis István 20 kr. Nyak András 50 kr. Gebauer János 1 fr. Jungblut József 1 fr. Neuman Vilm. 50 kr. Id. Polcz Fer. 1 fr. Gyurkovics Fer. 50 kr. Krizsány Adolf 2 fr. Moharos Sándor 1 fr. Molnár Juli 50 kr. Sági Sándor 30 kr. Majer Jánosné 10 kr. Feber Pálné 1 fr. H. Polcz Ferencz 1 fr. Kulcsár János 50 kr. Özv. Jádi F. né 20 kr. Grünfeld Lipót 20 kr. Juhász György 20 kr. Noiczky Károly 50 kr. Nagy Miklós 50 kr. Prull 1 fr. Kaszab 40 kr. Szebehelyi Gyula 50 kr. Tüske János 20 kr. Hauszároczki Anna 1 fr. (Vége köv.)

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Beküldetett a „Figyelő“ novemberi száma következő tartalommal: Vitkovics Mihály. I. A Vitkovics-ünnepélyt megnyitó beszéd Szvorényi Józseftől. II. Vitkovics emlékezete. Szabó Ignácztól. Édes Gergely műveiről. Abafi Lajostól. Berenyi életrajza. Körösi Lászlótól. Angyán János egyházi és pedagógiai író életrajza. D. Kiss Arontól. Tompa Mih. levelei Kazinczy Gáborhoz. Abafi Lajostól. Kazinczy Ferencz levelei Cserey Farkashoz. Horváth Dömétől. Irodalomtörténeti repertorium. Id. Szinyei Józseftől. Kisebb közlemények.

* Megjelent az „Um die Erde“ című utleírás 31—36. füzeté s ezzel e jeles mű be van fejezve. Ajánljuk az utleírás kedvelőinek. Kapható Bécsben Hölder Alfrednál s helyben Klökner Péternél.

* Tettey Nándor és társa előfizetést hirdetnek Csiky Gergely „Jóslat“ és „Ellenállhatatlan“ című színműveire. A „Jóslat“ és „Ellenállhatatlan“ ára hollandi papírra nyomtatva külön 1 fr., díszkötésben aranysegélyvel 1 fr. 80 kr.

Hireink.

— Meghívás. A fejmegyei és Székesszegegyházi városi történelmi s régészeti egyesület által folyó évi november hó 9-én d. u. 5 órákor felolvasási estély rendeztetik a székesfejérvári „Vörösmarty-kör“ helyiségében. Ez alkalommal előadást tartanak: Károly János esperest, a műemlékek országos bizottságának tagja: „Ercsi okmányok a XVI. és XVII-ik századból.“ Történelmi értekezés. — Dr. Czobor Béla pesti múzeumi segédőr s egyetemi m. tanár: „A fejmegyei leletek fontossága a hazai régiségstudományban.“ — Megemlíttetik, hogy ugyan ez alkalommal a felolvasási helyiségben kisebb körű történelmi s régészeti kiállítás rendeztetik, melyen néhány Corvina, Mátyás király elpusztult világhírű könyvtárából s több darab a nemzeti múzeum tulajdonát képező régiség, mindezek a pesti nemzeti múzeum szíveségéből; ugy több érdekes tárgymltgu Szögyény-Marich Lászlóné ő excellja szíveségéből; mltgos Pauer J. püspök ur igen szép gyűjteményéből; mltgos báró Miske Imre urtól, tek. Modrovich Ignácztól, végre az egyleti régiséggyűjtőből s más közreműködők szíveségéből fog közszemlére kiállítani. — Ezen felolvasási estélyre, ugy kiállításra a történelmi s régészeti egyesület, Vörösmarty-kör minden tagját, valamint az érdeklődő tisztelt közönséget van szerencsénk tisztelttel megjelenésre felhívni, ajánlván figyelmükbe egyetünk culturalis törekvését. — A rendezőség.

llettel megjelenésre felhívni, ajánlván figyelmükbe egyetünk culturalis törekvését. — A rendezőség.

— A Jellachich-ezred Boszniában levő részéből három század e hó 7-én este jött haza városunkba. A vonat 6 órákor érkezett meg; közönségünk a vasúthoz vezető utcákat mind elálta s várta fiaink bejövételét. A vasutnál kiszállttukkor ovatiókkal fogadtattak, bent a városban a megyeháztér kivilágítva volt. Az itt lakó közönség hazafias érzetének szép jelét adta s épen azért kár volt, hogy bevonuló katonáink nem a megyeház-téren, hanem a rendkívüli sáros buzapiaczon állítottak fel. Itt imára vezényeltettek s azután az egész csapat szétszólyott. Az idő s a nagy fáradtság igen megviselte katonáinkat. Az éjjel 11 órai vonattal jött haza az ezred többi része.

— Színházi műsorozat. Szombat, nov. 9-ikén: „Kapitány kisasszony.“ másodsor. Vasárnap, nov. 10-én: „Veres haj.“ Hétfő, nov. 11-én: „Márvány hölgyek.“ Kedd, nov. 12-kén: „Férj az ajtó előtt“ és „Egyetlen leány.“ Szerda, nov. 13-án: „Egy rosz ember.“ Csütörtök, nov. 14-kén: „Fourchamboult.“ először. Péntek, nov. 15-én: Szünet. Szombat, nov. 16-án: „Fatinicza.“ Vasárnap, nov. 17-én: „Falu rossza.“

— A megye területén a mozgósított katonák hátrahagyott családjai részére befolyt összeg következőleg lett szétszólyva: a sárbogárdi, moóni, adonyi és székesfejérvári járásban levők részére, minden járásra nézve 100 fr., a vaáli járásban levők részére 91 fr. Ezen összegek azon utasítással adattak ki a szolgabíráknak, hogy a községi előjárók s lelkészekkel egyetértőleg osszák szét s pedig ugy, hogy egy-egy család részére 10 frtnál kevesebb összeg ne jusson.

— A helybeli megye. kir. méntelepnel vasárnap, folyó évi november 10-kén fiatal ménlovak fognak az állami méntelep számára bevárosoltatni; figyelmeztetjük azokat, kiknek eladó ménlovaik vannak, hogy az eladásra szolgáló ezen alkalmat el ne mulasszák.

— Uj bankjegyek. A jövő évvel kezdve új bankjegyek jelennek meg és pedig mindenekelőtt az 1 frtos és 5 frtos államjegyek fognak forgalomból kivétni, s helyettük új egyesek és tízesek — természetesen szintén csak mint állam- — nem pedig mint bankjegyek — forgalomba hozatni. Legfogasabb kérdést képezett a czimer kérdése, melyen azonban a két kormány már szerencsésen átesett. A papírjegyek kicserélése elfogja tüntetni a forgalomban levő tömördek hamis egyes és tízeseket, azért idejekorán figyelmeztetjük a közönséget, hogy készletben tartott pénzét váltsa be ezüstre még ezen és a következő hónapban, mert a bankjegyek közt akadhatók hamisítványok, melyeket különben nem igen lehet felismerni — nem fognak új bank- és államjegyekkel becserelettni. Az ezüst most épen egyenlő áru a papírpénzzel.

— Schneider Emil vegyész vasárnap folyó hó 10-én délután 4 órákor tartja meg második lát- és vegytani előadását, melynek programját a falragasok tudatják. Jegyek előre válthatók Klökner Péter könyvkereskedésében és pedig ülőhelyre 50, állóhelyre 25 kr-ért. Este a pénztárnál az ülőhely ára 60-, az állóhelyé 30 kr. lesz.

— A palota-külvárosi olvasókör könyvtára javára folyó hó 24-ére Katalin-bált rendez, melyről a nagyérdemű közönség tisztelettel értesítettik.

— A fejmegyei és Székesszegegyházi városi történelmi s régészeti egyesület választmányja f. évi novemb. 6-án tartott ülést. — Ennek első tárgya volt a szombati kiállítás, melyre nézve a tett intézkedések eredményéről jelentett a titkár. Azután az üresedésben levő jegyzői állásra Németh Imre választottat meg. Felolvastott Romer Floris Ferencz levele, melyben megköszönte tiszteletbeli taggá választását és egyuttal teljes működését felajánlja az egyesületnek. Egyleti tagul megválasztott Vetzél János nyug. számvevő.

— Színészeinket ajánljuk közönségünk figyelmébe. A társulat jól van szervezve, különösen a drámai tagok megérdemlik a figyelmet. A jelenlegi első bérlet nem volt oly sikeres, mint kellett volna lennie, de hisszük, hogy a jövő bérlet jobban sikerül. Különben a színügybarátainak, mint a mult években ugy ez évben is buzgalmat kellene kifejtetni.

— Időjárásunk most már őszi, majd szép napos, majd esős. Itt is van már az őszi idő bekövetkeztének ideje.

— A megyei hatóságánál a közelebbi választások alkalmával valószínű két segédszolgabíró állás is megürül, melyre már is több jelelt van s ezekre a korteskedés szintén élénken folyik.

— Vasárnap délután 3 órákor a város-ház nagytermében fog az iparosok ülése megtartatni a kiállítás érdekében, melyre felhívjuk iparosaink figyelmét, hogy saját érdekükben is, minél számosabban jelenjenek meg.

— A jövő évi kiállítás körül a munkálatok folynak, most csak az a fő, hogy ha már a vidéken az érdekeltség fokozódik, legalább saját körünk nagyon el ne maradjon a versenytől.

— Az ercsii Eötvös-emlék leleplezési ünnepélye, a beállott őszi esős időjárás miatt jövő év május havára lett elhalasztva.

— Halálozás. Szabó Péter kir. törvsz. fogházfelügyelő urat súlyos családi csapás sújtotta; ugyanis gyermekei közül a két éves kis Lajost alig egy heti betegeskedés után a kéréhetetlen halál magával ragadta. A kis gyermek a roncsoló toroklobnak lön áldozata.

— Adakozó katonák Herczegovinában, Nevesinyében a Jellachich-ezred egyik közlegénye Tenke János halálra váltan feküdt a kórházban, mikor épen hirt kap hazulról, Igalról, hogy felesége megszülte az ötödik gyermeket is. A beteg és szegény cseléd ember mélyen elkeseredett az áldás hírére s másnap meg is halt. A sir előtt, hová a szerencsétlen bajtárat temették, tisztelhettes Becht Henrik mélyen megható beszédet mondott. A jelen voltak elhatározták, hogy könynyitnek az élve maradtokon, — a szerencsétlen családon. A határozat tetté vált és szép sikere is lett, a mennyiben 95 frt. és 34 kr. gyűlt be a szerencsétlen özvegy és árvák részére.

— Köszönetnyilvánítás. Feledhetetlen kedves Lajos fiam temetésén megjelent barátainak és ismerőseimnek, a szomorú szertartáson szíves részvételükért e helyen családom nevében a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom. Szabó Péter, kir. községi fogházfelügyelő.

— Halálozás. Tumler Alajos közszeretben álló adonyi birtokos, rövid betegsége után Adonyban e hó 5-én elhunyt. Béke legyen porain!

— Színházunkban jövő hóban Gerőfi fog vendégszerepelni. A derék igazgató tehát mindent elkövet arra nézve, hogy a közönség igényeit minél inkább kielégítse.

— A „Vörösmarty-kör“ helyiségében ifjaink Katalin napra füzérkét szándékoznak rendezni, mely sikerültek ígérkeznek.

— A fejmegyei és Székesszegegyházi városi régiséggyűjtő javára Kuliffay Adolf ur Ercsiből a battai római hypocaustum romjaiból 1 db. festett falmaradványt, mely több mint 1500 év óta a föld alatt a római korbeli befestést mai napig fentartá, ugy 2 db. más régiséget; dr. Vajtai Mór ur több db. régi nyomtatványt; Heiszler Győző ur 1 db. Zápolya János király által veretett ezüst érmet adományoztak, miért is fogadják az egyeslet köszönetét. A titkár.

— Képviselőink az országgyűlésen most egyet kivéve ellenzékiek s eddig még nem a távollevők közt vannak, hanem részt vesznek a gyűléseken. Közelebb került tárgyalás alá a kormány perbe fogatása iránt Simonyi által beadott határozati javaslat. Azonban szavazás utján végtárgyalása is elejtetett. A mi követelink egyet kivéve annak tárgyalás alá vétele mellett szavaztak.

— Utaink ellen ismét sok a panasz, különösen élénken panaszkodnak a Zámolyra vezető ut ellen, mely majdnem járhatatlan. Lehetne ezen utat is a megye s város egyesült erejével kijavittatni, hogy legalább közlekedésünk ez irányban is biztos legyen.

— Szloboda Katalin gyermekgyilkossági bűnyűgyében volt a helybeli kir. tszék fenyítő osztályánál legközelebb a végtárgyalás s az illető a törvényszék által az ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 2 évre ítéltetett. Igen számos volt az enyhítő körülmény ezen főben járó bűnyűgyben, — de ezek csak is a védőügyvéd védelme folytán alkalmazva enyhítették az ítéletet, miután a t. kir. ügyészség ellenében 4 évet kért.

— A sz.-fejmegyei kölcsönös segélyző egyesület f. évi október havi üzletkimutatása. Bevétele: Pénztári maradvány szeptember hóról 2338 fr. 15 kr. Heti befizetésekéből 26256 fr. 50 kr. Kamatokból 5787 fr. 10 kr. Illetékekből 361 fr. 52 kr. Nyomatványokból 19 fr. 55 kr. Egyleti háznak visszafizettetett 171 fr. 20 kr. Felszólítási díjakból 1 fr. Kölcsönökből 8280 fr. Jelzőköltség kötelezőkből 1800 fr. Kézi zálogokból 6506 fr. Kötelezőkből 170200 fr. Összesen 221721 fr. 2 kr. — Kiadás: Az 1878-ik évi társulat vagyonából kifizettetett 124 fr. 10 kr. Az 1875-ik évi társulat vagyonából kifizettetett 330 fr. 72 kr. A heti befizetésekéből kifizettetett 76 fr. Kamatokra 12 fr. 48 kr. Kezelési költségekre 460 fr. 41 kr. Kölcsönökre 30560 fr. Kézi zálogokra 9496 fr. Kötelezőkre 179720 fr. Pénztári készlet 941 fr. 31 kr. Összesen 221721 fr. 2 kr.

— A hosszú őszi esték idejére városunkban már mindent megtesznek, hogy minél kellemesebb és élénkebb legyen a társas élet; csak hangversenyekről nem hallottunk még semmit, de a mint tudjuk ezek sem fognak elmaradni, mert egy terveztetik.

— Legközelebb igen érdekes és ritka ügy Karsay Anna gyermekgyilkossági ügye fog végtárgyalás alá vétetni, a ki meggyilkolt gyermekét megfőzte és a kutyáknak dobta eddelül. Ezen valóban feltűnő és nehezen védhető bűnyűgyben a védőbeszéd nagy gyakorlat és bűnyűgyekbeni jártasságot fog igényelni. Továbbá Kovács József és János seregélyesi lakosok emberölési bűnyűgye szintén nemsokára a törvényszék előtt tárgya-

lás alá kerülend. Mindkét bűnyűben szintén a bűnyűekben igen keresett Szüts Adolf ügyvéd ur lesz a védő.

— **A székesfejérvári kölcsönös népsegélyező-egylet** üzletkimutatása 1878-dik évi október hóról. Bevétele: Maradvány szept. hóról 1254 fr. 71 kr. Heti befizetésekből 12154 fr. 10 kr. Késedelmi kamatokból 222 fr. 24 kr. Felszólításokból 13 fr. 50 kr. Váltóból 56871 fr. Kötelezőből 1700 fr. Kamatokból 2769 fr. 82 kr. Nyomatványokból 12 fr. 35 kr. Összesen 74997 fr. 92 kr. — **Kiadás:** Váltóra 67513 fr. Kötelezőre 1700 fr. Takarékpénztárba 3500 fr. Kezelési költségekre 494 fr. 33 kr. 187¹/₂-ik évi társulat vagyonaiból 274 fr. 187¹/₂-dik évi 4⁰/₁₀₀ kamat 8 fr. 32 kr. Pénztári készlet 1508 fr. 27 kr. Összesen 74997 fr. 92 kr.

— **Nagy óváciakat** rendeznek Vas megyében Széll Kálmán volt pénzügyminiszternek. Széll a napokban fogadta választóinak egy küldöttségét, a mely a legmelegebben üdvözölte őt s bizalmát fejezte ki irányában, hogy skazitott a Tisza politikájával. Széll Kálmán nem tiltakozott e föltevés ellen és ennek folytán a napokban Vas megye közgyűlése is hasonló nyilatkozáttal fogja ő megüdvözölni.

— **Hosszu élet.** Bernáth Zsigmond ungmegyei birtokos, jeles gazda s politikai életünk egyik jeles régi és jellemes bajnoka október 20-án ünnepelte egészségben 90-ik születésnapját, mely alkalommal király ő Felsege is üdvözölte a belügyi miniszterium útján az ősz jubilarust. Az Isten éltesse egészségben, szívből kívánjuk, mert ma holnap egészen kifogyunk a gárdából, mely meghal, de nem adja meg magát.

— **Felmentő ítélet.** Olvasóink tudják, hogy Simonyi Ernő et Comp. a kormány vad alá helyezését kívánták a külügyi politika miatt. Ez ügy tárgyalatván az országgyűlésen az eredmény következő: 422 igazolt képviselő közül az indítványt elfogadta 95, ellenzte 170, távol volt 156.

— **Lauka Gusztáv** az irók örök ifjú „Gusztai bátyámja“ ez évben éri el irodalmi működésének 40-ik évfordulóját. Az irók és művészek társaságának választmánya elhatározta, hogy ez eseményt megünnepeli.

— **A hazatérők.** A „Nemzeti Hírlap“ írja: Mint hiteles forrásból értesültünk, a Boszniában s Hercegovinában levő csapatok demobilizációja, illetőleg a csapatlétszám csökkentése, legfelsőbb parancs folytán már megindult. A demobilizációnál elvül szolgáló, hogy a tartalékosok nem rögtön, időnek előtte választatnak ki az illető csapattekekből, hanem a kijelölt helyőrségekbe vagy állomásokra leendő megérkezés után két nap alatt Kivételt képeznek ezen szabály alól a 6. (Coronini), 38. (Mollináry) és 52. (Ferencz-Károly) ezredek, melyek tartalékosait az alonni elbocsátják és pedig az előző Vukovárott, a második Eszéken s a harmadik Pécsen. A 32. (Este) ezred, mely szintén demobilizáltatik, Dalmáciában marad. A 38. (Mollináry) ezred Bécsbe megy helyőrségre; a 6. (Coronini) Budapestre jő s az 52. (Ferencz-Károly) Pécsen nyer állomást. A csapatok elhelyezéséről a következő adatok jutottak tudomásunkra: A 48. (Ernő főhg) Grácba és M. Bruckba; a 6. (Coronini), mint már említettük, Budapestre; a 33. (Kussevics) szintén Budapestre; a 19. (Rudolf), mely már 28-án este 6 órakor érkezett rendeltetése helyére — Pozsonyba és Sopronba, a 61. (Cezarevics) Eszékre, a 38. (Mollináry) és 52. (Ferencz-Károly) Bécsbe, az 5. (Lajos bajor kir.) Bécsből Kassára, a 27. (Lipót belga király) és 32. (Este) Dalmáciába helyeztetik át. Az elősoroltak mind serezhadok. A tartalékezredek közül a 7. (Marojcsics) Klagenfurtba, a 27. (Lipót belga király) Grácba, a 47. (Hartung) Marburgba, a 23. (Ajroldi) Zomborba, a 44. (Albrecht) Kaposvárra, az 52. (Ferencz-Károly) Pécsre, a 69. (Jellachich) Fejérvárra, a 12. (Vilmos főhg.) Komáromba, a 26. (Mihály nagyhg.) Esztergomba, a 19. (Rudolf) Győrbe, a 48. (Ernő főhg.) Nagy-Kanizsára jő. A huszár ezredek közül a 7-ik Marburgba, a 8-ik Szlavóniába, a 15-ik — azonnal utnak indulással — Keszthelyre tétetik át.

— **Miskolcra újra bajban!** Mint a „Nemzeti Hírlapnak“ írják, Miskolcot vasárnap ismét veszedelem érte. Reggel 6 órakor a Szinva, a nagy eső következtében kiáradt s néhány utcát, temérdek pinczét vízzel borított el.

— **A szokás második természeté válik.** Midőn a képviselőházban arra szavaztak, hogy Simonyi Ernő indítványát elfogadják-e vagy ne, Stoll Károly hűségese kormányparti — igen-nel szavazott. A nagy nevetésre észrevette szórakozottságát s vissza akarta vonni, de a szélbal nem engedte s így neve ott ragyog a túlzók között. Szegény mameluk megszokta az — igen-t.

— **Andrássy gróf** külügyminiszter Budapestre érkezvén, több régi barátjával és a parlament néhány előkelő tagjával érintkezett, hogy informáltassa magát a helyzetéről. Andrássy gróf meglátogatta vasárnap Gorovét, a szabadelvű párt elnökét, a ki gyöngékedése miatt a szobát őrzi. Hétfőn délelőtt Andrássy hosszab ideig érkezett Tisza kormányelnökkel. Andrássy gróf hajlandó nagyobb nyilvánosságot adni a kül-

ügyi politikáról teendő nyilatkozatainak, a melyeknek sulypontja nem az albizottságokban, hanem a teljes ülésekben lesz. („Pest. C.“) — **Bécsből** jelentik a „Bud. Corr.“-nek, hogy a külügyminiszterium tisztikarának nagy része f. hó 6-án Budapestre érkezik; br. Orezy, br. Calice és br. Schwegel osztályfőnökök is az érkezők között lesznek. A hadügyminiszterium részéről is számos előadó és osztályvezető fog a delegáció alkalmából Budapestre jönni.

— **A veszteségek.** Egy félhivatalos közlemény összeállítja a hadsereg összes veszteségeit azon hivatalos kimutatások alapján, melyeket a hadügyminiszterium tett közzé koronkint. Az így összegezett kimutatások azonban nem teljesek, a mennyiben eddig hivatalosan nem közöltettek még a Maglajnál elesett huszarak, továbbá a bihási első ostromnál elesettek és a Peci mellett ütközetben elesettek teljes névsora. Az összes veszteségek ezen hivatalos jelentések szerint 4786-ra rúgnak, és pedig van: 3885 sebesült, 666 halott és 235 eltűnt katona. — E veszteségeket azonban a valóság jóval felülmúlja.

— **Páris, nov. 2.** Az angol minisztertanács elhatározta, hogy körjegyzéket intéz a hatalmakhoz, melyben ki lesz jelölve, hogy Gorcsakoffnak Loftus szentpétervári angol követ előtt tett nyilatkozatai ki nem elégitők. — Az angol kormány ezenkívül Ausztria-Magyarországot is fel akarja szólítani, hogy segítse elő Kelet-Rumélia szervezését és ezért Anglia megígéri az angol kabinetnek, hogy a portánál siettetni fogja a konvenczió megkötését Boszniát illetőleg.

— **Az orosz hatalom Romániában.** Oroszország nagy mérvben nyugtalanító fondorlatai, melyekkel a berlini szerződés megdöntésére törekszik, nem csupán az immár kitört bulgár lázadásban, de Romániával szemben felállított követeléseiben is nyilatkoztak. Oroszország csapatai részére román területén örök időkre átvonulási jogot s védelmi daczszövetséget követel Romániától s követeléseinek nagyobb sulyt adandó, Moldvát katonailag erősen megszállotta.

— **Lemberg, nov. 1.** Egész bizottsággal közölhető, hogy a lengyelek a delegációkban Bosznia elfoglalását, mint elvégzett tény tudomásul venni és következetesen a kívánt hitelt a kormánynak megszavazni fogják. Lengyel körökben azon vélemény uralkodik, hogy az occupációt okvetlenül kell, hogy az annexió kövesse, másképp az osztrák-magyar akciónak keleten semmi értelme sem volna.

Gabona-ár november 6-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	8	—	7 50	7 20		
Kétszeres	6 20	6 10	6 —			
Rozs	5 80	5 70	5 50			
Arpa	5 40	5 —	4 80			
Zab	5 50	5 40	5 20			
Kukoricza	5 40	5 30	5 20			

Felelős szerkesztő: **Boross Mihály.**

Hirdetések.

Kriegsmedaillen sammt Band, per Stück 75 Kreuzer. Bei grösserer Abnahmen entsprechenden Rabat! Uniformsorten u. Uniformkleider jeder Art billigst. — Uniformirungsanstalt zur „Kriegsmedaille.“

WIEN, Mariahilfstrasse 22. BUDAPEST, KARLSKASSNERE.

Dr. SINGRUEN HENRIK
fogorvos,
tisztellett jelenti a n. érd. közönségnek, hogy helyben a
Szent-István-utca 13-ik sz.
(Tehel-féle házban)
fogorvosi s fogmentői intézetet
nyitott s ott naponta
reggeli 8 órától esti 5-ig rendel.
Gyermek-fogakra különös sulyt fektet.
Szegényeknek reggeli 8-tól 1/2-9-ig rendel ingyen.

Megyetér
2-ik szám alatti ház
szabad kézből eladó.
Tudakozódhatni ott helyben.

Mindazok,
kik köszvény, csúsz és az ezen bajokból eredő bénulásokban stb-ben szenvednek,
bár ha minden kigondolható gyógymódot, minden eredmény nélkül megkísérlettek volna is, s bár ha már még a reménységgel is, teljes egészségüknek valaha visszanyerhetésére, végleg felhagytak volna is, ha már oly sok mudent megkísérlettek, forduljanak utóljára még
MOESSINGER L. G.
urhoz Frankfurtban a Majna mellett.
Ennek gyógymódja által magában az utóbbi hónapban is sok százan szabadultak meg nyavalyáiktól tökéletesen. s **Moessinger ur** a gyógymód előtt, mely mellesleg mondva **nem is valami nagy pénzbeli áldozatokat igényel.** — mindenkinek megengedi, hogy eredményei felől felvilágosításokat szerezzen, mi czéliből **egy tőle, vagy ezen lap kiadó-hivatala által ingyen megszerezhető röpiratban** nagyszámu mindrendű meggyógyult egyének ezimét közli.
A kezelés mint felettebb észszerű bizonyult be. — Moessinger ur voltaképen a betegét csak a baj és annak előre haladottsága miatt leírását kívánja s azzal ő a beteggel közli megszabott rendeleteit. — Magyarul is levelez.

NEHÉZKÖRT
(Fallsucht)
és minden más idegbajt
levéltileg orvosol:
Dr. KILLISCH
Specialista Drezdában (Neustadt).
Eddig több mint 11000 beteget gyógyított.

ELAJÁNDÉKOZZUK
az alant jegyzett mindenkinek hasznos háziárukat, kávé- és evőkanalakat s evőeszközöket stb.
Megbízattunk a **britannia-ezüst-gyár** csod-tömeg-gondnoka által: **ajándékozunk el** a nálunk raktározott britannia-ezüst tárgyakat, ha annak készitési ára egy negyedét s a szállítási összeget a megajándékozott megtéríti.
Ha tehát az alant kitett árakat, melyek csak a szállítási-díjat Angolországból Bécsig s a készitési ár egy negyedrészt képezik — az illető előre beküldi; következő árakat kapja meg
INGYEN
6 db britannia-ezüst étkanal, egy hozzá 6 kávékanal, melyek előbbi ára 6 frt. most **1.95**
6 „ britannia-ezüst asztali kés angol pengével, továbbá 6 olyan villa, előbb 9 frt. most **3.25**
6 „ kávémerő nehézmű előbb 3 frt., most csak **—85**
6 „ levesmerő legnehezebb minőségű, előbb 4 frt. most **1.25**
Továbbá: Elegans gyertyatartók, párja 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tálcák 50, 75, 80, 1.—; kávé- és theakannák 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; czukorszipetők 35, 50, 80, 1.—; czukordoboz 2.—, 2.50, 4.—, 5.50, 7.—; czukorszóró 25, 40, 75, 90, 1.—; eczet- és olajtartók 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; vajbödönyök 75, 95, 1.70, 2.80, 3.25, 4 frt. és még több számos tárgyak.

Különösen figyelemreméltók:
6 db **asztali kés**, finom ezüst, angol pengével; 6 db **villa**, ugyanoly minőségű; 6 db **finom evőkanal**; 6 db **finom kávékanal**: összesen **24 darabot**, mely előbb 15 irtha került most **4.60** krért adjuk.
Mind e finom **15 évig jótállunk.**
Mindenki igyekezzék tehát megrendeléseit minél előbb eszökölni, mert a rémitő olcsó áru tárgyak hamar elfogyhatnak.
Megrendeléseket az osztrák-magyarországi egyedüli főraktába tessék intézni, melynek czíme: **General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken**
BLAU & KANN,
Wien, I., Elisabethstrasse 6.

Helyiség-változtatás.
Kaszárnya-utca, Győry-féle házban levő
asztalos-üzletemet
a szarka-utcai Prohászka-féle házba tettem át.
Midőn ezt a nagyérdemű közönséggel tudatni bátorodom, ajánlom magam minden az
épület-, butor- s műasztalos szakmába
vágó munkák pontos s jutányos elkészítésére.
Tisztelettel
Kőváry Ede,
épület- s butor-asztalos.

Nyomatott Székesfejérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában

MADÁRKEDVELŐKNEK FONTOS!
Épen most érkezem meg a legszebb s legjobb valódi
harzi- kanári-madarakkal
köztük a legjobb dallosok, (Schläger, Roller, Glocken, Wasser-Roller, Glockturen stb. melyek
csak egy-két napig
a „Magyar király“ szálloda
15. sz. szobájában megtekinthetők s megvehetők; hová a madárkedvelőket meghívja
Ahrend F.,
madárkereskedő,
Harzból (Hannover).

Nyujtsd a szerencsédnek kezdet!
375,000 állami mark
vagy
218,000 o. é. frt.
főnyereményt
nyujt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magas kormány által engedélyezve és biztosítva van.
Az új terv előnyös beosztása akkért van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban **42600 nyereménynek** bizonyosan ki kell jönni, s e között a 375,000 mark, vagy 218,750 forintos nyeremény is; továbbá:
1 Nyeremény Mark **250,000,**
1 „ „ **125,000,**
1 „ „ **80,000,**
1 „ „ **60,000,**
1 „ „ **50,000,**
1 „ „ **40,000,**
1 „ „ **36,000,**
3 „ „ **30,000,**
1 „ „ **25,000,**
6 „ „ **20,000,**
6 „ „ **15,000,**
1 „ „ **12,000,**
24 „ „ **10,000,**
2 „ „ **8,000,**
31 „ „ **5,000,**
61 „ „ **4,000,**
304 „ „ **2,000,**
502 „ „ **1,000,**
621 „ „ **500,**
675 „ „ **250,**
22850 „ „ **133,**
stb. stb. stb.
A húzás hivatalos napjai már rendszeren megállapítva lettek.
Ezen nyemény-húzáshoz sorsjegyek kaphatók és pedig:
1 egész ered. sorsjegy csak . . . 6 M. 3 1/2 frt.
1 fél „ „ „ . . . 3 M. 2 3/4 frt.
1 negyed „ „ „ . . . 1 1/2 M. 90 kr.
Minden hozzánk beküldött megbízások postaküldéssel, utalványozással, vagy anvéttel a legnagyobb pontossággal lesznek elintéztve és minden megrendelt állampeséttel ellátott eredeti sorsjegyet tölem kapja meg.
A megrendelésekhez rendszeren egy hivatalos játéktérvel szolgálunk ép ugyan minden húzás után a húzási-lajstromot kéretlenül bérmentve megküldjük.
A nyeremények kifizetése **azonnal az állam felelőssége mellett** akár postailag, vagy számos összeköttetésünk miatt általunk Osztrák Magyarország bármely nagyobb piacán is eszközölhetők.
Válalatunkat mindig szerencse kísérte, — számtalanszor lőnek különféle főnyeremények az általunk eladottakból ki. —
Egy ilyen a **legszebb alapon** nyugvó vállalatot az ember mindig a tömeges partfogás reményében nyit meg, kérjük tehát, hogy a megbízásoknak mindenképp eleget tethessünk, azokat mindenestire november hó 30-ig beküldeni sziveskedjétek.
Kaufmann és Simon,
bank- és váltó-üzlete
HAMBURGban.
Vesz és elad mindenféle állampapírokat, vasúti részvényeket, kölcsönjegyeket stb.
U. i. Üzletünk iránti szives bizalmukat megköszönve, azt a jövőben is iparkodni fogunk megelégedésre kiérdemelni. **Fentebbi.**